Naročnina $2.00 na leto. Izhaja dva krat na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA AMERIKA Excellent advertising medium.

ŠT. 99. NO. 99. CLEVELAND, O. TOREK, 10. DECEMBRA, 1912. LETNIK V.

Mestne novice.

Prve šikane za gostilničarje so že prišle. Sodnik Chapman je dal veliko oblast preganjalcem saloonov.

NOVA USTAVA.

—Kakor znano, je bilo pri letošnjih volitvah 3. septembra sprejetih tudi nekaj točk glede saloonov. Po novem letu jih bo mnogo odpravljenih. Ker pa skoro nobenega saloona ne bodejo mogli zlepa spraviti iz trgovine, pridejo na dan s šikanami, s katerimi bodejo zasledovali gostilničarje. Letos v poletju je baptistovska zveza dala prijeti več gostilničarjev, ki so točili v nedeljo. Ker pa so vedeli, da jih noben sodnik ne bo v Clevelandu obsodil, so prepeljali prijete gostilničarje ven iz mesta, v East Cleveland, pred sodnika McQuigga, ki je tudi gostilničarje kaznoval. Ti so se pritožili na common pleas sodnijo, in v soboto je sodnik Chapman odločil, da je prvotna kazen pravična, in da se morajo gostilničarji, ki točijo ob nedeljah kaznovati. Nadalje je rekel sodnik, da ima baptistovska zveza pravico povzročiti aretacijo gostilničarjev v sledečih slučajih: Kadar imajo dalj odprto kot do polnoči; kadar prej odpro kot ob pol šestih zjutraj; kadar točijo ob nedeljah, in kadar se gode nemoralnosti v saloonih.

—V soboto se je vršil v Knausovi dvorani shod, katerega se je udeležilo do kakih 15d ljudij. Pogovarjali so se o ustanovitvi nekakega društva, ki bi vodil trgovino in skušal po znižanih cenah prodajati grocerijsko blago. Detajli o tem shodu nam niso znani, kakor hitro pa dobimo kaj sporočanega omenimo.

—Toliko tatvin in ulomov, kot se jih je zgodilo zadnje čase v Clevelandu, še ne pomni mestna zgodovina. V mestu deluje več organiziranih lumpov zajedno v družbi z ženskami, ki napadajo posebno same ženske v stanovanjih. Šestnajst takih vlomov se je zvršilo v teku treh dnij. Policija ne more ničesar narediti, ker jo je premalo. Zato pa svarimo tudi naše ljudi, da ne zaupajo nobenemu tujcu, da imajo svoja vrata dobro zaklenjena. Posebno pa naj ne puščajo v stanovanja nobenih "kolektorjev ali nadzornikov plina in elektrike," če sami dobro ne vedo, da so kaj od dotičnih kompanij naročili.

—V torek ima politični klub sejo v Knausovi dvorani. Na vrsti je več precej važnih pogovorov. Za vse člane kluba je prosto pivo in proste cigare. Vabi se k obilni udeležbi.

—Umrla je Amalija Ižanc, stara 32 let, in sicer za pljučnico v Glenville bolnišnici. V Ameriki je bivala 7 let. Tukaj zapušča žalujočega soproga. Bila je članica društva sv. Barbare. Sveti ji večna luč!

—Umrla je Marija Gregorič, stara 42 let, v Ameriki stanujoča 11 let. Doma je bila iz Žužemberka. Bila je članica društva sv. Janeza Krstnika.

—Trgovcu Jakobu Jančarju v Newburgu je umrl petletni sinko po kratki bolezni 5 dnij. Starišem Jančar izrekamo naše sožalje.

—Starišem Hvala je umrl 4-letni sin Ferdinand. Naše sožalje.

—V nedeljo, 8. dec., je bila ustanovna seja novega društva, ki se priklopi k S. D. Zvezi. [illegible]enci v Collinwoodu so [illegible]deli potrebo takega društva, torej se jih je zbralo precejšnje število v prostorih F. Valanta. Enoglasno je bilo sklenjeno, da se pridružijo omenjeni Zvezi, ki postane v najkrajšem času močna organizacija. V kratkem dobi Zveza charter od države Ohio in ji bodejo zagotovljeni vsi pogoji napredka. Dasi je država Ohio jako stroga glede zavarovalnih zvez, vendar z veseljem privoli, da se Zveza inkorporira, kar znači, da je na močnem stališču. Začasni odbor novega društva je sledeči: Alojzij Levar, predsednik; Ig. Medved, tajnik; Fr. Valant, blagajnik. Društveni zdravnik je Dr. Fauler. Sklenilo se je, da se vrši prihodnja društvena seja 5. januarja, 1913, of 2. uri popoldne pri Frank Valantu, p. d. Kovaču, na 15507 Saranac-rd. Podrobneje poročamo prihodnjič.. Novo društvo zavednih rojakov si je nadelo ime "Kras."

—Dobro poznani Sokol Fr. Hočevar je dobil v pondeljek čvrstega sinčka, ki je že peti v njegovi rodbini. Korenjaškemu očetu naše čestitke, sinu pa želimo, da postane enak svojemu očetu!

—Primož Kogoj je prevzel posle organista v slovenski cerkvi v Collinwoodu, kjer župnikuje spoštovani g. Andrej Smrekar.

—Naše uredništvo je dobilo v roke "Slovensko-Amerikanski Koledar," kot ga vsako leto izdaja uredništvo "Glas Naroda." Koledar se letos posebno odlikuje po bogati vsebini, izbranem gradivu. Oblika je popolnoma primerna. Rojakom v Ameriki, ki hočejo imeti dober koledar, ga toplo priporočamo. V Clevelandu se lahko dobi pri podružnici, 6104 St. Clair-av, ali pa pišite po njega na 82 Cortlandt-st, New York, N. Y.

Rojake, ki hočejo poslati božično številko našega lista v staro domovino svojim prijateljem in znancem, opozarjamo, da to storijo čimprej, najzadnje pa do 10. decembra, da se ve naprej, koliko listov je treba tiskati. Navadno se jih je vedno oglasilo do 500, toda ker imamo letos izvanredno lepo božično številko, pričakujemo večja naročila, Vsaka številka velja 10c. Prinesite naslov, drugo preskrbimo mi.

—Društvo "Orel" priredi 15. decembra zvečer v J. Grdinovi dvorani zabaven večer, katerega dobiček je namenjen za balkanske ranjence. Slovensko občinstvo je uljudno vabljeno k tej veselici in zabavi, kajti dobiček gre v najbolj plemenite namene. Gostom se bo nudila najbolj raznovrstna in vesela zabava.

Samomor učiteljice. Iz Krakova poročajo: Ljudska učiteljica Vozniakovska je prišla nedavno v pisarno šolskega nadzornika Spisa ter zahtevala, naj se jo prestavi. Ko je Spis odklonil njeno prošnjo, se je ta pred nadzornikom ustrelila.

DENARJE V STARO DOMOVINO pošiljamo:

50 kron	za	$ 10.30
100 kron	za	20.40
200 kron	za	40.80
400 kron	za	81.60
500 kron	za	102.00
1000 kron	za	203.50
2000 kron	za	406.00
5000 kron	za	1015.00

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka.

Naše denarne pošiljatve izplačuje c. kr. poštni hranilni urad v 11 do 12 dneh.

Denarje nam poslati je najpriličneje do $50.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
ALI PODRUŽNICI
6104 St. Clair ave., N. E.
CLEVELAND, O.

Mirovni zbor.

V petek, 13. decembra se zberejo v Londonu mirovni poslanci, da se na Balkanu sklene mir.

AVSTRIJA IN SRBI.

London, 8. dec.—Po Evropi se govori, da bo trozveza, namreč Avstrija, Italija in Nemčija, obnovila svojo pogodbo, še predno preteče sedanji čas po pogodbi. Ponovitev trozveze pred časom se je moralo izvršiti, ker če se ne bi trozveza ponovila, bi bila Avstrija osamljena v slučaju napada na Srbe. Seveda, avstrijska vlada se je uradno izjavila, da je bila trozveza ponovljena, ker je to najbolje znamenje za mir.

Turčija še sedaj ni izvolila uradno svojih delegatov za mirovna pogajanja, dočim so vse druge države, tudi Grška, že imenovale odposlance, ki odpotujejo v pondeljek v London. Dr. Danev, ki je predsednik bulgarske poslanske zbornice, se bo na svojem potu v London ustavil v Bukareštu, glavnem mestu Rumunske, kjer bo skušal pridobiti rumunsko vlado na svojo stran, da bodejo vsi delovali v korist Balkana.

Grki se še vedno bojujejo naprej. Včeraj so vzeli Turkom Syracon in St. George, štiri ure od Janine, kjer so se zbrali ostanki razbite bitoljske turške vojske.

Iz Belgrada se poroča, da so avstrijske oblasti v Reki ustavile srbski parnik Hegedič, ki je peljal 800 ton moke za srbske vojake v Draču. Avstrija se je izjavila, da bo porabila moko za svoje lastne vojake in bo s tem naredila enak položaj, ko so Turki zaplenili Srbom topove, poslane iz Nemčije.

Druga brzojavka iz Belgrada poroča, da je ljudstvo zelo razburjeno glede zdravstvenega položaja kralja Petra. Kralj je padel v nedeljo večkrat v omedlevico.

Tewfik paša je odklonil čast, da bi deloval kot mirovni delegat. Izjavil se je, da je preslabega zdravja. Na njegovo mesto bo najbrž imenovan Naby bej, ki je bil pred kratkim imenovan za poslanika v Rimu. Grški delegati za mirovno konferenco so Venizelos, grški ministerski predsednik; M. Sculudis, bivši minister; J. Gennadius, grški poslanik v Londonu, in dr. Geo. Streit, konzul na Dunaju. Bulgarski odposlanci so M. Danev, predsednik parlamenta; M. Paprikov, bulgarski poslanik v Londonu; general Danglis, načelnik generalnega štaba, in polkovnik Metaxis.

Carigra, 8. dec.—Poročila iz Gallipolisa, ki so pravkar dospela v to mesto, govore o turških grozovitostih v tem mestu in okolici. V okolici Gallipolisa so bile porezane vse brzojavne žice. Vlada je obdolžila kristijane, da so oni to naredili, nakar je poslala oddelek vojakov, da kaznujejo kristijane. Turški divjaki so pridrli na kristijane, zažgali njih hiše, pobili vsakogar, ki ni hotel plačati gotove svote, posilili ženske in oropali vse, kar jim je prišlo v roke. Vasi Malgara, Keshen, Karadjali, Aloali, Grabunar in Examili so popolnoma uničene. Na njih mestu ni druzega kot kup pepela. Iz Male Azije prihaja vedno več vojaštva v Gallipolis.

Turške oblasti poročajo, da je v Janino prispelo 18 bataljonov turških vojakov s topovi vred. To so ostanki one vojske, ki je branila Monastir. Janina je sedaj močno utrjena.

Otroci z milijoni.

Kako darujejo bogatini, ki imajo preveč denarja, že majhnim otrokom več milijonov v darilo.

AMERIŠKI MILIJONARJI.

V teku enega leta so prišli na svet trije otroci, ki so imeli že kar ob rojstvu, takoj ko so zagledali luč sveta, milijone pripravljene. Astorjev otrok je dobil tri milijone, Vanderbiltov potomec šestdeset milijonov, McLean Walshov otrok nad 100 milijonov dolarjev... ti trije otroci imajo toliko denarja, da bi lahko dali vsakemu Amerikancu dva dolarja, pa bi jim še nekaj ostalo. Kako je ta previdna usoda vendar skrbna za nekatere ljudi. Kar v zibel jim položi vse bogastva, in če imajo samo eno zrno pameti v glavi, pa so srečni za vse življenje uživajo, kar hočejo, molijo kolikor hočejo, denar imajo in denar je sveta vladar.

Za to pa stariši in redniki teh milijonskih otrok tudi z največjo skrbjo pazijo na svoje rejence, otroke, da se jim kaj ne pripeti. Vanderbiltovega in McLeanovega otroka so hoteli roparji že dvakrat ukrasti. Kadar peljejo McLeanovega otroka na sprehod, se nahaja za omrežjem svojega vozička, tako, da z roko nihče ne more do otroka Poleg vozička pa gre cela armada detektivov in skrivnih policajev, ki pazijo, da otrok ne pride v tuje roke osebe, ki bi za odkupnino zahtevala milijone.

Skoro bi se nam smilili ti otroci, katerim je usoda položila bogastvo v zibelj. Tri, šestdeset, sto milijonov, to v današnjih časih skoro ničesar več ne pomeni, ker smo se naučili, da gledamo povsem ravnodušno v svet, ker ne premislimo, kako ogromne svote denarja morajo to biti. Pred 50. leti je bilo to drugače. Tedaj se otrokom še niso polagala bogastva v zibelj, tedaj še ni bilo milijonarjev, kakor so danes, pač pa so se odtedaj naprej začele zbirati velikanske svote denarja v rokah posameznikov

Tom Lawson, ki je sam milijonar, je naznanil v svojih časnikih boj bogastvu. On kriči vojsko vsem palačam, milijonarjem. Ena izmed njegovih modrostij je sledeča:

Število bogatinov v Zjedinjenih državah je mahno, primeroma majhno, toda število siromakov je ogromno. Desettisoč je bogatinov, 99.9900.000 te pa siromakov. Onih desettisoč postaja vedno bolj bogatih, a ostali milijoni so pa vedno bolj revni. In ljudstvo je prepričano, da so milijoni maloštevilnih bogatinov narejeni od večine ljudstva, da ločijo ljudstvo od bogatinov milijoni, da milijoni, narejeni od večine, torej nikakor ne pripadajo manjšini.

In vse to velikansko premoženje se je naredilo tekom zadnjih petdesetih let. Pred sto leti so šteli premoženje najbogatejšega Newyorčana na 200 tisoč dolarjev, in število teh najbogatejših je znašalo štiri. Devetnajst ljudij je tedaj imelo nekaj nal 100.000 dolarjev. Stari John Jacob Astor je imel tedaj komaj $150.000.

V petdesetih letih se je pa slika silno spremenila. Leta 1855 so izdelali zaznam bogatinov, ne radi baharije, pač pa da bi dognali, koliko kapitala je naloženega v podjetjih, koliko pa ga je pri rokah za takojšno uporabo. In če pogledamo v to kroniko, bodemo zaman iskali imena, kakor so: Rockefeller, Carnegie, Gould, Morgan, Drexel, Guggenheim, Harriman in večina današnjih naših denarnih mogotcev, pač pa dobimo tukaj jako ponižne može, kakor so Astor, Goelet, Vanderbilt, Lorrillard, Whitney in Phelps.

William B. Astor je imel tedaj beraških šest milijonov, in kaj je ta denar danes v Astorjevi rodbini? Saj so prvorojencu samemu podarili šestdeset milijonov. Whitney je bil tedaj drugi najbogatejši človek v Ameriki, ker je imel celih pet milijonov. Kot navadnih milijonarjev nam našteje knjiga štirinajst.

In od leta 1855 se je milijonarstvo v Ameriki strašno pomnožilo. Iz otroka je postal silen velikan. Milijonarji imajo danes toliko milijonov, da darujejo otrokom nevrjetne svote.

Strupeno pivo.

V nekem hotelu v Kentuckyju so našli mrtvega James Yorka skupaj z mlado deklico.

UGANJKA ZDRAVNIKOM.

Cattlesburg, Ky., 8. dec.—Danes zjutraj je umrl tukaj James York, katerega so pred tremi dnevi dobili umirajočega v neki hotelski postelji, poleg njega pa mrtvo truplo osemnajstletne deklice in neko starejšo ženo. Zdravniki nikakor ne morejo vedeti za kako bolezni je York umrl, in najbrž skrivnost ne bo nikdar rešena. Da sta York in deklica, Jennie Adkins, mrtva je gotovo, toda kako, zakaj in kdaj ne more nihče povedati.

Priče pred koronerjem so izpovedale, da so našli na tleh v sobi prazno steklenico piva, ko so udrli v sobo. Steklenice ni bilo v sobi ko so omenjeni trije vzeli sobo v hotelu v najem. Samo sumi se, da je eden izmed treh prinesel strup v sobo. Koroner pa ne more dognati, kako je steklenica prišla v sobo, kdo jo je prinesel, in kakšen strup je bil v njej, kakšni so bili vzroki zastrupljenja. Ida Gullet, ki je ostala še pri življenju, ne more ničesar povedati. Njo so dobili ležati v sredini med deklico in možem, toda prav nič ne more povedati, kako je strup prišel do njih. Dokazano je, da steklenica ni bila tam ko so ljudje prišli v sobo, in ženska trdi, da izmed njih treh jo nihče ni prinesel. Žensko so zaprli.

Dijaški izgredi. Iz Londona poročajo: V Edinburgu so se vršili veliki dijaški izgredi. Dijaki so demolirali lokal, v katerem so bili izpostavljeni prizori iz vivisekcije. Prišlo je do pretepa s policijo. Več dijakov je bilo ranjenih in 25 aretiranih.

Velik bančni polom v Parizu. Iz Pariza poročajo: Vsled milijonskega kraha bančnega zavoda Avgustin Max je nebroj siromašnejših ljudij izgubilo svoje prihranke. V soboto je bilo pri državnem pravdništvu vloženih tritisoč tožb proti banki. Ko so blagajnico odprli so dobili le par manj vrednih vrednostnih papirjev, toda niti enega centima gotovega denarja. Tudi druge banke so prizadete.

Padel z vlaka. Ivan Hartman kondukter južne železnice, je padel z vlaka med Brežicami in Zagrebom, in sicer pri postaji Dobovo. Zlomljeno ima jedno nogo.

Nesreča v rudokopu. Iz Beuthna poročajo: V rovu Gotthard so se v nedeljo ponoči ponesrečili trije delavci. Zadušili so se s strupenimi plini.

Dopisi.

Joliet, Ill.—Cenjeni g. urednik. Kruta žena, nemila smrt, je pobrala iz svoje sredine slovenskega mladeniča, blagega, mirnega značaja, pridnega za delo, kajti živel je za svojo mater, kateri je umrl mož pred sedmimi leti. Naš Franki Kukar je umrl v zgodnji in rani mladosti, star komaj 22 let. Preminul je nanagloma. Še vesel, in dasi le malo bolehen, je šel po svojih opravkih v mesto. Ko se je pa vračal, se mu je med potjo vlila kri, ki ga je tako oslabila, da je padel v nezavest, se zgrudil in zdihnil svojo blago dušo, 5. decembra.

Vedno pri rokah, največja in najmodernejša tvrdka odličnega rojaka Ivana Težaka ga je takoj odpeljala na njegov dom, kjer počiva truplo še nekaj časa med svojimi. Pogreb se vrši pod vodstvom g. Ivana Težaka. Ranjki blagi mladenič je bil zavarovan pri več društvih, kar bode saj nekaj pomoči njegovi neutolažljivi mamici.

Ni še grob zaprt, ne krije ga še črna zemlja, ko nam solze oblivajo obraz in oči ob smrti nadebudnega mladeniča. Njegove misli so bile velike in plemenite, njegovo stremljenje je segalo daleč v ideale. Bil je skozinskoz priden, marljiv mladenič, ki je bil vzgled vsem.

Zapušča mater in dve sestri, katerih grenke solze občutimo vsi. Tebi pa, dragi Franki, naj bo tuja zemljica lahka! Uredništvo izreka najiskreneje srčno sožalje zapuščeni mamici.

Poročevalec.

Joliet, Ill.—Cenjeno uredništvo. Samo nekaj vrstic prosim. Tukaj v Jolietu se govori, da se prične tiskati neodvisen list. Detajli nam še niso znani. Vendar je več rojakov pripravljenih, da si preskrbi kaj boljega za domače mesto kot imamo sedaj. Večnih enakih pripovedovanj je tudi že vsakdo sit. Kadar o tem kaj natančneje zvem hočem takoj poročati. Da ste mi zdravi.

Novičar.

Pueblo, Colo.—Cenjeno uredništvo. Na Zahvalni dan je imela naša naselbina izvanredno veselico. Skupna naša vrla društva so priredila veselico z igro in petjem v korist Rudečega križa, v korist borečih se Slovanov proti turškim grozovitostim. Tako sijajnega uspeha sploh nismo pričakovali. Udeležba je bila tako ogromna, da je bila dvorana do zadniega kotička napolnjena. Vsa čast zavednim in vrlo narodnim Slovencem, ki prebivajo v Pueblo, Colo. Vi ste pokazali, da imate srce na pravem mestu, da kadar narod kliče po svobodi, po rešenju, da imate moči, ko mu lahko pomagate, če ne z drugim, z dobro voljo, resnim delom in zavedanjem slovanske narodnosti. Prvotno je bila omenjena veselica pripravljena, da gre čisti dobiček v društveno blagajno, toda blaga srca naših slovenskih Pueblčanov so pa hotela, da se pomaga slovanskim narodom.

Ves program se je jako ugodno izvršil. Šlo se je z geslom: Za sveti križ, za svobodo zlato! Kdor neče priznati brata za brata, bode imel tujca za gospodarja. Veselico so priredila sledeča društva: Slovenski pevski zbor "Prešern," Slovenski dekliški zabavni klub "Solnčni Žarki," Hrvatski pevski zbor "Hrvatska Vila."

Prvi govornik je bil naznanjen T. D. Donnelly, župan mesta, ki je hotel pozdraviti Jugoslovane v imenu Amerikancev. Njegov govor je pa izostal, ker je bill nagloma poklican v Denver, odkoder je brzojavno pozdravil. Lepa hvala gre tudi Rev. Ciril Zupanu, ki je imel lep govor, in bratu Srbu g. Sava Radakoviću. Srčna hvala vsem gospem in gospicam, ki so prodajale vstopnice. Pevski zbori so peli krasne pesnice. Čistega dobička je prišlo $150, ki se pošlje na Rudeči križ v Belgradu. Vsem udeležencem prisrčna hvala! Na zdar!

Odbor.

Slabi vojaki

Vojni tajnik Zjedinjenih držav ostro graja nemoralno življenje vojakov in graja razne postave.

FILIPINI.

Washington, 8. dec.—Vojni tajnik je kongresu poslal poročilo, v katerem se hudo pritožuje nad nemoralnim življenjem vojakov Zdjedinjenih držav. Vojni tajnik pravi, da je vsemu temu kriva postava, ki je odpravila vojaško kantino. Vojni tajnik se je izrazil, da so naši vojaki bolj nemoralni kakor vojaki katere druge civilizirane dežele na svetu, kar je pač slab poklon za razmere, ki vladajo pri vojaštvu. Vojni tajnik pravi, da se njegovo poročilo naslanja na osebno izkušenost, ker je inšpiciral 49 vojaških postojank. Rekel je, da so v prvem obližju vsake vojaške postojanke beznice najnižje vrste ter nesramne hiše, v katerih vojaki počenjajo vsakovrstne budalosti.

Vojni tajnik poroča, da je štela armada v začetku leta 82,305 vojakov. V enem letu se je pomnožila armada za 7,600 mož. Pravi, da je duh v armadi še precej izvrsten, da so slabi častniki hitro iznajdeni in odpuščeni. Nadalje priporoča tajnik, da se izda večja svota denarja za utrdbe ob Panamskem prekopu. Tudi je za to, la plača zvezina vlada vsako leto toliko svoto kot jo je potreba, da se izvežba 100,000 mož nacijonalne garde, da bi bili pripravljeni za vojsko.

Roosevelt republikanec.

Washington, 5. dec. V uradnih krogih se govori, da bo prihodnji vodja republikanske stranke Theodore Roosevelt. Slednji se je izrazil, da ima dovolj zaslombe v republikanskih državah, da bo voljen vodjem.

Toženi duhoven.

Nashville, Tenn, 5. dec. Miss Bessie Eterly toži duhovna Abbotta na $10.000 ker jo neče poročiti z njenim prvim možem, s katerim se je pred časom razporočila.

Cesarjev zajtrk ukraden. — Dne 8. nov. je bil kuhar avstrijskega cesarja, ki, kakor znano, zelo zgodaj zajtrkuje neprijetno presenečen. Cesar zajtrkuje čaj, gnjat in mrzlo pečenko. Dvorni kuhar je spravil v shrambo prejšnji večer pečenko, a ko je prišel po njo, da jo cesarju servira, je ni bilo več. Seveda je takoj preskrbel drug zajtrk in uvedli so strogo preiskavo, ki je dognala, da je ukradel cesarjev zajtrk dimnikar, ko so ga prijeli je pravkar cesarju namenjeno pečenko jedel. Cesar je 8. nov. bival v Budimpešti.

Samomor iz strahu pred vojno. V Duernbachu se je usmrtila posestnica Rozalija Sedlacek iz strahu pred vojno. Svoje vrednostne papirje je zagrebla v kleti.

CLEVELANDSKA AMERIKA.
IZHAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:
Za Ameriko $2.00
Za Evropo $3.00
Za Cleveland po pošti $2.50
Posamezne številke po 3 cente.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:
CLEVELANDSKA AMERIKA,
6119 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.

EDWARD KALISH, Publisher.
LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15.000 Slovenians (Krainers) in the City of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, O. under the Act of March 3, 1879.

No. 99, Tue. Dec. 10'12. Vol.V.

Turške specijalitete

Bohur Lepar je v "Unionu" priobčil sledeči spis, ki bo zanimal posebno sedaj tudi naše občinstvo.

Marljivi čitatelj časopisov je v zadnjem času naletel pri branju političnih stvari prav posebne izraze, ki niso splošno znani, oziroma, ki jih navadno ne interpretirajo prav. Tako se n. pr. mnogokrat bere izraz "visoka porta" in misli pri tem nehote na turško državo. To pa ni popolnoma korektno. Visoka porta, oziroma osmanska porta ne pomenja Turčije kot etnografično ali politično celoto, temveč edinole carigradsko vlado. Ta izraz rabijo vsled tega, ker je bilo v Orijentu že od nekdaj v navadi, da so pred vrati in kraljevskimi palačami prirejali ljudske shode in sodna zasedanja. Izraz visoka porta so rabili že v bizantinskem cesarstvu in je ta izraz pomenjal cesarska vrata, kakor tudi najvišjo vlado. — Sultan Orhan je potem nazval vrata svoje palače visoko porto.

Tudi naziv **"sultan"** je orijentalična specijaliteta, izvira iz arabskega in pomenja toliko kakor gospod in je bil naslov za mohamedanske vladarje v deželah Orijenta, posebno za turške cesarje, ki se imenujejo tudi khan, khakan ali padišah.

Enak izraz je tudi **"divan"**. Tudi ta beseda je perzijskega izvora. Je plural od besede div in znači toliko kakor demon, duh. Divan pomenja v Orijentu posvetovalno zbornico vladarja, posebno turškega sultana, ali turško ministrstvo, v katerem zavzema prvo mesto velik vezir. Temu pomagajo najvišji državni dostojanstveniki, to so: reis-effendi, t. j. minister za zunanje zadeve; kiaja bej, minister za notranje zadeve; čauš-baši, policijski mojster; de ferdar finančni minister; kapudan paša, veliki admiral, in pa berger begi, prvotno rumelski in bosanski. Zbirajo se navadno v dvorani sultanovega "serajla".

Serajl je sultanov harem. Tu stanuje po več sto suženj (odalisk), izmed katerih se sultan ono izbere, s katero hoče občevati. Sultan ne sklene zakona z nobeno izmed odalisk. Khaduna, ki mu porodi otroka, se imenuje haseki-sultana in ne more več zapustiti serajla. Sultanova mati se imenuje sultana -valide. Zelo jo spoštujejo in ima na dvoru velik vpljiv.

Harem znači v arabščini nekaj svetega in pomenja ženski oddelek v mohamedanskih hišah, kamor razen gospodarja ne sme vstopiti noben moški. Izjemo delajo samo evnuhi (kastrirani sužnji). Harem je stanovanje zakonitih soprog sultana v Carigradu. Med seboj se razločujejo po činovnih razredih. Vsled tega je harem razdeljen v stanovanjske apartmaje za prvo, drugo, tretjo itd. khaduno (sultanovo ženo). Khadune gredo le malokdaj iz harema, vsaka je zase separirana, ima pri svojem haremu svoje vrtove, kopališča itd. in pa 160 do 200 odalisk (suženj). Razentega je v haremu zaprtih 1200 do 1400 sultanovih konkubin (priležnic). Nadzorstvo nad haremom ima kahaja-khaduna, kaka starejša žena sultanova, ki jo ima posebno rad. Njena povelja se morajo natančno izvrševati. Ona jamči tudi za red in mir v haremu.

V haremu se zbirajo prijateljice sultanovih žen, ki jim te prirejajo pojedine, pri katerih se kažejo sultanove žene v celem svojem lišpu. Na take prireditve povabijo tudi plesalke, ki ob glasovih tamburin proizvajajo najbujnejše plese. Na ulice pridejo ženske vedno s pajčolanom zakrite in se zbirajo zunaj svojega doma le v javnih kopališčih, ki so v Orientu vsakdanja potreba. Mošeja je za turške žene prepovedan kraj. Navzlic temu, da so žene popolnoma odločene od sveta, vendar čestokrat na prav rafiniran način varajo svoje soproge. Pri takih ljubavnih aferah jim navadno pomagajo modistinje in pa druge. Navadno so to židinje in armenske žene. Take ekstravagance so pa navadno zelo nevarne in se žena, ki je bila svojemu možu nezvesta, obsodi na smrt in so jo pred časi zašili v vrečo ter utopili. Mnogoženstvo omejuje koran na štiri žene, dovoli pa neomenjeno število priležnic. Ker pa žene zelo mnogo potrebujejo, si morejo luksus mnogoženstva dovoliti le bogati Turki, dočim imajo siromašnejši Turki popolnoma dosti z eno ženo.

Turške žene si barvajo trepalnice črno, nohte rjavo, temnorumeno ali pa rdeče. Njihova površna obleka je iz dolgega ohlapnega plašča iz brokata ali atlasa z zelo širokimi in kratkimi rokavi ter so navadno obrobljeni s kožuhovino. Pod plaščem imajo lahko svilnato obleko, ki je navadno z zlatom in srebrom vezena. Ta obleka je na prsih odprta, ima dolge rokave in je opasana s pasom. Pas je iz usnja, atlasa ali vezenega oksomita. Ta pas je navadno najdragocenejši del obleke. Svilnate hlače so široke in segajo do gležnjev. Na glavi nosijo turban z dol visečimi konci ali pa visoko špičasto kapo. Neizogiben lišp so biseri in dragoceno kamenje, ki jih imajo posebno okoli vratu in na rokah vse polno. Manj premožne nadomeščajo ta lišp z zlatimi novci, ki jih nosijo nanizane okoli vrata. Kadenje tobaka je pri damah kakor pri moških običajno.

Turške hiše so od zunaj enostavne, njihove zunanje stene niso prav nič okrašene, le tupatam je kako zamreženo okno. Do prvega nadstropja so zidane, ostala nadstropja so pa lesena, vsled česar so tudi razumljivi uničujoči požari v turških velikih mestih in posebno v Carigradu. Z enostavno zunanjščino kontrastira notranjščina, ki jo bogati Turek okrasi kolikor mogoče. Središče hiše tvori z marmorjem pokrito dvorišče, obdano s terasami in galerijami polnimi cvetk. Sredi dvorišča je navadno marmornast vodomet, ki je obdan od visokih, gostih dreves s širokim perjem. V parterju stanujejo sužnji in druga služničad. Široke lesene stopnjice vodijo v apartmaje gospodarjeve, ki obstoje iz selamlika t. j. stanovanja za moške, in iz harema, stanovanja za ženske. Stene sob so navadno obložene z mozaikom in včasih tudi bogato poslikane. Nad vrati je navadno izrek iz korana, napisan z zlatimi črkami. Pohištva v turških stanovanjih ni — niti mize, niti stola; namesto tega pa imajo ob stenah dragoceno klop iz preprog, takozvani divan, na katerem je polno dragocenih blazin. Tu počiva Turek čez dan ter s prekrižanimi nogami lenuhari, tu počiva tudi ponoči. Tla so pokrita z dragocenimi preprogami, okna pa so okrašena z dragocenimi in teškimi zastori.

Vladajoča vera v državi je islam. Ta beseda je tudi vzeta iz arabščine, izvira od besede salama, kar znači "zatajevati se". Pomenja torej popolno samozatajevanje in posvečenje bogu, ki jo je Mohamed zahteval od svojih privržencev kot prvi verski pogoj. Islam so potem nazivali mohamedansko vero kot tako. Verska načela so izražena v koranu. V koranu je usmrtitev "sovražnikov islama", s čemur se označujejo vsi nemohamedanci(tudi razne sovražne mohamedanske sekte), posebno pa raja to so kristijani, ne le dovoljena, temveč celo zapovedana. Iz tega se da tudi razlagati fanatično sovraštvo turških mas, ki se v tem sovraštvu tudi sistematično vzgojuje. Turške teologične šole, takozvane medrese pri mošejah, so posebna turška specijaliteta za vzgojo najgrozovitejšega verskega fanatizma. Sovraštvo do krščanstva se v teh šolah na vso moč goji in gojenci teh šol, softe, poznejši duhovniki, ki molijo na grobovih sultanov in drugih imenitnikov, so vedno pripravljeni nahujskati mob h krvavi ekscesom pod pretvezo, da gre za vero.

Vlade se tudi kaj rade poslužijo tega sredstva v vseh vojnah in bitkah, kjer gre za izvrševanje grozovitosti nad krščanskimi podaniki. In slovito vlogo pri teh človekoljubnih podjetjih igrajo bašibozuki — tudi dobro znana turška specijaliteta.

Ime bašibozuk izvira od turške besede baši = glava in bozuk = hudi, torej: hude glave. Bašibozuki so iregularna turška sodateska, ki je sestavljena iz najnižje druhali. Posebna grozodejstva so uganjali bašibozuki v rusko-turški vojni leta 1853-54, ki so bili strah vseh miroljubnih prebivalcev in ki so izvršili na neoboroženih, mirnih slovanskih rebivalcih turške države na Bulgarskem najkrutejše grozovitosti. Leta 1852.—53. so se ravnotako odlikovali v Bosni s svojimi barbarskimi grozodejstvi in l. 1857. so jih spoznali v Hercegovini in na črnogorski meji. Njihov pogum napram oboroženi sili označuje njihov hitri beg pri prvem nerednem boju — kjerkoli se je ta vršil. Napram neoboroženim so pa tako pogumni, da jih niti njihovi voditelji ne morejo zadrževati pri njihovih brutalitetah. Po gratjovski bitki, so zmagali Črnogorci, je morala porta na pritisk tujih konzulov razpustiti čete bašibozukov. Kakor hitro pa pride kje do protikrščanskih ekscesov, jih porta takoj pokliče pod prapor polmeseca. Arnavti so med bašibozuki najbujši okrutneži. Jugoslovani jih imenujejo Albance, sami se pa imenujejo po svoji domovini Škipetari. Kot egiptovski nekdanjih Epirotov so bili že v srednjem veku znani pod imenom Albanci ali Albaniti, in pripadajo po jeziku indoevropejskem plemenu, čeprav temu nasprotujejo nekateri etimologi. V njihovi domovini niso bila — razen Turkov v trdnjavah in mestih — naseljena nobena druga plemena. Arnavti so pa vdrli v slovanske dežele, posebno po velikem srbskem preseljevanju na Ogrsko pod patriarhom Crnojevićem l. 1690. Ozemlje ob Skaderskim jezeru med Drino in belim Drinom je bilo pred propadom srbskega cesarstva večinoma obljudeno od Srbov. Dokaz temu so še danes imena onih krajev, kjer prebivajo danes Arnavti. Danes štejejo 1,750.000 Arnavtov, med temi 1,400.000 v Turčiji, 250.000 na Grškem in 100.000 v Italiji. Po veri je 1 milijon mohamedancev, 200,000 Grkov in 120,000 katolikov.

Posebna turška specijaliteta je korana, da so namreč prepovedane slike človeških postav. Čeprav se pri Turkih ne more resno govoriti o gojitvi umetnosti in znanosti, vendar pa ta prepoved zelo škoduje razvoju upadabljajočih umetnosti, kajti turški slikar slika le pokrajine, kvečjemu še cvetke, ptice in arabeske itd. Kiparji pa delajo nagrobne spomenike. Turška godba je brez vsake harmonije in je povsod na zelo slabem glasu. Takozvana janičarska godba, ki jo goje pri posameznih evropejskih polkih in ki nastopa pod imenom turška godba, je sicer turškega izvora, vendar so jo pa vzgojili Evropejci.

Oglasi so pol trgovine za trgovca. Trgovec, ki ne oglašuje, teško napreduje. Poglejte velike ameriške trgovine, ki so dobile svoj uspeh edino-le z večnim oglaševanjem.

Vrhovni poveljnik in glavni stan.

Ogromne vojaške čete današnjih držav, skoro bajne zmožnosti današnjega prometa, brzojavi, telefoni, so popolnoma predrugačili današnje vojske, kadar je treba z orožjem poseči vmes, da se pokaže, kdo ima prav. Časi so minili, ko je glavni poveljnik visoko na konju, obdan od generalnega štaba, si ogledoval klanje na kakem visokem hribu in dajal povelja, in če je vojna sreča grozila, da se obrne na stran sovražnika, je prijel za zastavo in na čelu zadjih polkov sam planil v bojni metež. Prešla je poezija nekdajih časov, umakniti se je morala moderni tehniki, ki premišljeno vodi boj.

Tudi slika, ki jo vidimo na vojaških vajah z glavnim stanom, ni primerna, da bi pokazala, kakšna je danes moderna vojska. Pa tudi manevri trajajo samo nekaj dnij, bitka traja samo nekaj ur; kako vse drugače je v pravi vojski, kjer pride skupaj milijone ljudij, ki se na fronti dneve in dneve neprestano borijo za prvenstvo.

Današnji vojskovodja ne pride v bližino palečih se topov, pokajočih pušk, potegnjenih mečev ali bajonetov. Do njega niti bojni krik ne pride. Življenje in varnost, napetost in fizična vztrajnost moža, ki vodi usodo države, je predragocena, da bi se stavljala v nevarnost.

Glavni stan vojske, kakor se vrši dandanes je veliko, sklenjeno truplo mnogih sto ljudij, ima različne pisarne, svoje spremstvo, svojo posebno hrano in vse drugo. Na potu, na cesti zavzema glavni stan več kilometrov okolice. Prdvsem je tukaj načelnik generalnega štaba, desna roka vojskovodje, in če je ta vojskovodja kronana glava, kakor se baš sedaj godi na Balkanu, tedaj je tudi on poglavar kralja, cesarja; načelnik generalnega štaba ni pokoren kralju ali vladarju. Potem pride "operacijsko vodstvo", ki načrte vojskovodje razdeli, preštudira in jih raznaša na vse kraje bojnega meteža. Pri tem oddelku so navadno najboljši častniki, izbrani cvet. Glavni stan vojske oskrbuje tudi telefon, brzojav, saniteto, zrakoplove. V glavnem stanu so častniki tujih vlad, poročevalci za časopise, avtomobilisti in prostovoljni pomagači.

Moderna vojska, ki postavi na bojno polje 400.000 mož, mora računati s prostorom, ki meri najmanj 50 milj v daljavi in raseznosti In komaj deseti del tega mesta more vojskovodja osebno nadzirati. Toda tega njemu ni treba. Ure in ure je oddaljen od vojske; njega čuvajo samo ena stotnija pehote in en eskadron konjenice, ki je pripravljena, če se sovražni odelek nenadoma pojavi v bližini.

Tu, v kakem hlevu, na svislih, na kmečkem dvorišču, ali pa če je lepo vreme, kar pod prostim nebom, se razgrnejo karte, ki kažejo pozicijo posameznih čet, ki se borijo. Majhne zastavice različnih barv, vse z iglami zabodene v karto, naznanjajo, kje stoji armada vojskovodje, kje stoji armada sovražnika. Te zastavice se spreminjajo vsako minuto, kakor dohajajo poročila v glavni stan. Velikanski kol na prostem, z množico žic sprejema brzojavke, kakor jih hitro ulovi. Le od daleč se čuje gromenje tisočerih pušk in topov ter naznanja, da vojska v resnici traja.

Kakih sto korakov proč je privezan balon, ki čaka vsak trenutek, da ponese vojskovodjo visoko gori v zrak, kadar hoče osebno pregledati bojno polje. Avtomobili prihajajo in odhajajo, prinašajo poročila, odnašajo povelja, kako se mora vojska urediti. V posebnem zaprtem prostoru je brzojavni urad. Stotero žič je napeljanih v ta prostor. Vsaka divizija, vsak polk lahko sporoča vrhovnemu poveljniku svoje stališče. Vrhovni poveljnik, ure in ure daleč od boja, vse vsako sekundo kje stoje njegove brigade, kako se suče njegova konjenica, kako pokajo topovi, ali prizadenejo sovražniku kaj škode, ali samo kroglje zaman frčijo po zraku. Vse je tehnika in stroj. In v sredini tega vrvenja stoji vojskovodja, ki s pomočjo žic in avtomobilov vodi bitko, od katere je odvisna usoda domovine, bitko, katere morebiti niti videl ne bo.

Važni dogodki v decembru.

1.— Iz evropske Turčije se je naredila polenta; vsak dan grozi evropejska vojna, posebno pa vsak drug dan.

2.— Na ta dan se je leta 1805 vršila bitka pri Austerlitzu. Napoleon je premagal združene Avstrijce in Ruse. Istega dne leta 1823 je postala v Ameriki postavno veljavna takozvana "Monroe-doktrina", ki pravi, da gre Amerika samo Amerikancem. Ta postava velja toliko časa, dokler ima Amerika moč, da jo povsol spolnuje — 1912. Evropska vojska je srečno preprečena.

3.— Leta 1838 se je rodil Cleveland Abbe, prvi ameriški vremenski prerok. Njegova določila za vreme so bila kljub majhnim in slabim aparatom, ravno tako zanesljiva kot so poročila današnjih vremenskih prerokov. — 1912. Kongres v Washingtonu je bil otvorjen. Mnogo republikancev se je poslavljalo.

4.— 1409. je bila ustanovljena nemška univerza v Lipskem. Vpisalo se je 400 dijakov, ki so študirali prej v Pragi. Hoteli so se ločiti od Čehov, pa so ustanovili svojo lastno univerzo. — 1775. Amerikanci so oblegali Quebec v Canadi, katerega pa še do danes nimajo v oblasti. — 1912 pripravite se za Miklavža.

5.— 1757 je premagal pruski kralj Friderik Avstrijce pri Leuthenu, nakar se je zahvalil Bogu za zmago.

6.— Dan sv. Miklavža, to je nekak dan glavne skušnje za božič. — 1315. se je bila bitka pri Morgartnu, v kateri so bili potolčeni avstrijski vitezi z njim vladarjem vred Leopoldom III. od Švicarjev.

7.—43. leta pred Kr. je bil umorjen slavni rimski govornik Ciceron. Bil je izumitelj "quousque tandem", slavnih katilinarskih govorov in strah demagogov. — 1835 je bila zgrajena prva nemška železnica med Nurnbergom in Furthom.

8.— Leta 1832 je bil rojen slavni švedski pesnik, ki je vedno zagovarjal Slovane, Bjornson. — 1912. Otroci štejejo dneve do božiča.

9.— Leta 1640 je bil rojen slavni angleški pesnik John Milton, katerega do danes med Angleži še nihče ni nadkrilil.

10.— Osman paša se je leta 1877 udal Rusom pri Plevni. — 1898 se je sklenil mir med Španjolci in Zjedinjenimi državami; slednje so dobile Porto Rico, Filipine, guvernerja in predsednika Roosevelta ter "Bull Moose" stranko.

11.—1620 so prišli prvi angleški naseljniki v Ameriko, ki so položili temelj današnji ame-

"Feeling Better Already Thank You!"

Srečen sem, ker sem poslušal vaš svet in se zdravil z

Dr. Richterjevim PAIN-EXPELLERJEM.

Ozdravel me je bolečin v grlu in križu, da se počutim sedaj čisto zdravega. Vsaka družina bi ga morala imeti. Čuvajte se ponaredb. 25 in 50c. steklenice.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York, N.Y.
Dr. Richterjeve Congo Pilule olajšaje. (25c. ali 50c.)

IZVRSTNO DOMAČE VINO!

Vsem našim starim odjemalcem in prijateljem naznanjava, da sva nakupila najboljega žlahtnega grozdja ter da bodeva imala v zalogi pristno domače vino.

Rudeče vino iz Concord grozdja, Belo vino Niagara in Katavba, Belo vino Delavare, Salen in kalifornijski rizling.

John Jerše & Mihael Jalovec

6424 SPILKER AVE., CLEVELAND, OHIO

GEO. TRAVNIKAR,
Old Bank Cafe

Fina domača slovenska gostilna z najboljšo in točno postrežbo. Najbolje pivo, domače vino, izvrstni likerji in šampanjec,

5501 ST. CLAIR AVE.
vogal 55 ceste.

GLEJTE NA HIŠO S STOLPOM.

CORK TIP
NEBO CIGARETTES

Kvaliteta, ki zadovolji najbolj kritičnega kadilca.
Narejene iz najboljega turškega tobaka za vse kadilce.

LEPA SATENASTA DARILA.

Izber kraljev, Indijancev in narodnih zastav

V vsaki škatljici

NEBO Cigarettes

10 za 5c.

PRODAJAJO vse PRODAJALNE

Kupite škatljo, ki vas bo prepričala. Satenasti ptiči in cvetlice delajo lepe slike.

P. LORILLARD CO.

Severov Almanah za 1913 je sedaj na razpolagi. Dobite ga danes od vašega lekarnarja zastonj

O izvanrednim slučaju

nam piše g. F. Juriček, R. F. D. No. 6. Box 26, Ennis, Texas. Naši hčerki je otekla noga okoli členka in ji dala veliko bolečin. Ker se je to nam zdelo nevarno, smo poklicali zdravnika, ki ji je to oteklino prerezal, a tudi to ji ni pomagalo. Štiri zdravniki so jo zdravili in nazadnje so ji hoteli še nogo odrezati V veliki skrbi smo pisali W.F.Severa Co., za svet, katerega so nam takoj dali.

Dali smo ji uživati SEVEROVO **zdravilo zoper revmatizem.** (Severa's Rheumatic Remedy) $1.00

in smo ji nadrgnili del s SEVEROVIM **Gothardskim Oljem** (Severa's Gothard Oil) 50c.

Dobre učinke teh zdravil smo kmalu opazili in naposled nam je hčerka ozdravila. Ne morem dovolj izrečiti svoje zahvaležnosti za vaš nasvet.

Zgornja dva zdravila hitro preženeta revmatizem, nevralgijo, pokostnico, bolečino v straneh, otekline, okorelost in bolečine v hrbtu.

Na prodaj v lekarnah povsod, ako jih vaš lekarnar nima, pišite nam. Za posebni zdravniški svet, pišite na

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Slovenska Dobrodelna Zveza

Ustanovljena 13. novembra 1910.

Glavni sedež: Cleveland, O.

Predsednik: JOHN GORNIK, 6105 St. Clair Avenue.
Podpredsednik: MARTIN COLARIČ, 1188 E. 61st St.
Tajnik: FRANK HUDOVERNIK, 1243 E. 60th Street.
Zapisnikar: JOHN JALOVEC, 1284 East 55th Street.
Blagajnik: MIHAEL JALOVEC, 6424 Spilker Avenue.
Nadzorniki: ANTON OSTIR, 6030 St. Clair Ave.; FRANK ZORIČ, 1365 East 55th St.; MIHAEL WINTER, 6030 St. Clair Avenue. JOHN MAJZELJ, 6128 Glass Avenue.
Poročniki: ANT. AHOIN, 6218 St. Clair Ave.; FR. SIBERT, 6124 Glass Ave.
Pooblaščenec: ANTON GRDINA, 6127 St. Clair Avenue.
Vrhovni zdravnik: J. M. SELIŠKAR, 6127 St. Clair Avenue.
Vsi dopisi in druge uradne stvari, naj se pošiljajo na glavnega tajnika, denarne nakaznice pa na glavnega blagajnika.
Uradno glasilo "CLEVELANDSKA AMERIKA"

riški "aristokraciji". — 1912. Ta dan se začnne turško novo leto, in letos seveda si imajo Turki precej želeti za srečno in veselo novo leto.

12.— Slavni nemški pesnik Henrik Heine rojen; pri Slovanih na slabem glasu. Leta 1849 je bil rojen W. K. Vanderbilt, ki se je ameriškega ljudstva spomnil posebno s tem, da mu je vzel mnogo milijonov.

13. —Ruski vojaki zapuste Balkan, ko jih je Evropa prisilila, da se ne smejo vojskovati proti Turčiji.

14.— Leta 1799 je umrl Geo. Washington, oče domovine, po katerem njegovi unuki še danes žalujejo.

15.— Konec sedemletne vojske, leta 1745.

16.— 1773 so vrli prebivalci Bostona pometali angleški čaj v morje, ker ga jim je angleški kralj prodajal za dvojno goljufijo ceno.

17.— 1770 je bil rojen Ludovik Bethoven, najlepša zvezda na muzikaličnem polju. — 1807 je bil rojen John Whitier, prvi ameriški ljudski pesnik.

18.— Prvi angleški naselniki afriško kolonijo Kamerun.

19.— Prvi angleški naselniki se leta 1606 vkrcajo v Londonu, da se prepeljejo v Virginijo. Na Ellis Islandu jim nihče ni branil vstopa v svobodno deželo.

20.— 1790 se je ustanovilo zvezino glavno mesto Washington; prebrisani špekulanti za zemljišča so imeli tedaj mnogo posla. — 1912. Začetek zime. Cena ledu se zniža, cena premogu se poviša.

21.— Francozi zmagajo Nemce, vendar samo za tri ure. 1776. Benjamin Franklin pride v Pariz.

22.— 1631. je Gustav Adolf, švedski kralj zasedel Moguncijo tekom tredisetletne vojske. — 1912. Angleški listi imajo poleg 85 stranij oglasov tudi eno kolono berila.

23.— 1805 je bil rojen Joe. Smith, poglavar mormoncev, čudoviti svetnik zadnjih dnij. —1877. prekorači ruski general Gurko Balkan ter povzroči slabe čase za Turke.

24.— Preskrbite kar mogoče hitro vsa darila za božič.

25.— Washington prekorači reko Delaware, da se poda v boj proti Angležem. 1912. Mir naj vlada po celi zemlji.

26.— 1837 je bil rojen Geo. Dewy, junak iz špansko-ameriške vojske.

27.— 1571. je bil rojen astronom Keppler, ki je določil pot nebeških planetov. Astronomija se ima njemu mnogo zahvaliti.

28.— 1856. je bil rojen Woorow Wilson; če si bodemo radi tega dneva eden druzemu častitali, je še vprašanje časa.

29.— 1788 osvojijo Angleži ameriško mesto Savannah, toda le za par dnij. — 1813. kapitulacija Gdanskega.

30.— 1819. Teodon Fontana, naravni pesnik in šaljivec, rojen. Poglejmo nedeljske šaljive priloge angleških listov.

31.— 1862. se je potopil Monitor, tedajni dreadnought. — 1882 je umrl Leon Gambetta, francoski patriot in govornik. —1912. čas je, da se naredijo dobri sklepi za prihodnje leto ter da se denarna mošnja zapečati.

Iz stare domovine.

KRANJSKO.

V Krko potopljeni železniški [illegible] za železniški most med [illegible] mestom in Kandijo je [illegible] daleč potopljen, da so [illegible] prvotne stene pod vodo in zdaj gleda nad Krko lę še polovica zadnje ograje. Pri potapljanju so prišli na sled da tla pod vodo niso ravna; vsed tega visi orjak na eni strani.

Izpred deželnega sodišča. Radi pregreška krde se je vršila v petek dopoldne kazenska obravnava proti bivšemu trgovcu v Idriji Josipu Šepetavcu. Desolatne razmere njegovega premoženjskega stanja so imele deloma izvor v njegovih domačih razmerah, deloma so pritiskali na Šepetavca razni gospodarski udarci, nesreče, kakor povodenj vsled idrijskih grabelj ter v zvezi s tem brezobzirnost gozdnega erarja itd. Po končani razpravi je sodišče v zmislu izvajanj Šepetavčevega zagovornika dr. F. Novaka obtoženca Josipa Šepetavca vsake krivde in kazni docela oprostilo, ker je smatralo za dokazano, da je prišel obtoženec zgolj po nesreči in brez lastne krivde v konkurz.

Obupne gospodarske razmere. Letos je pri ljubljanskem sodišču bilo okroglo 6000 eksekucij, med tem ko jih je še lani bilo le kakih 3000. To govori cele knjige o obupnih gospodarskih razmerah v katerih živimo.

Šrlatinka se je pojavila v Dragatušu pri Črnomlju. Zanesel jo je sin čevljarja Gregorača iz Kandije pri Novem mestu, kjer je bil v bolnišnici. Bolezen je zašla tudi v družino nadučitelja, vsled česar je šolska oblast zaprla III. razred že 29. novembra. Dosedaj se je pripetil samo en smrtni slučaj in kakor kaže, bo epidemija skoro popolnoma ponehala.

ŠTAJERSKO.

Drobne novice. Umrl je v Mariboru poduradnik J. ž. V. Ferk, 58 let star. Iz Ruš. Zgorelo je dne 15. nov. gospodarsko poslopje posestnika Frana Sernca. Škode je za več tisoč kron. Sum zažiga leti na nekega težaka Lovrenka iz Samušan, ki so ga že zaprli. — Iz Ptuja poročajo to-le idilično zgodbo: Dne 2. nov. je prišel odvetniški uradnik Rupert Auer pijan domov in je začel tako hudo razgrajati, da je žena poslala po policijo. Prišla sta dva stražnika, ki sta pijanega Auerja izvlekla iz postelje, ga zvezala, naložila na voz in odpeljala v keho. Ker pa se je Auer tudi proti policajema neuljudno obnašal, je dobil zato pri mariborski okrožni sodniji tri mesece težke ječe. — Umrla je v Ormožu Marija Kreps, stara 76 let. — Razpisano je v mariborski kaznilnici mesto pristava, ker je sedanji pristav Haersler prestavljen za oskrbnika na messendorfsko kaznilnico. — Imenovalo je graško poštno ravnateljstvo tehnika Julija Breitenberga in absolviranega srednješolca Fr. Dejuala in Ed. Strammerja v Gradcu za poštne praktikante. — Pravico javnosti je podelilo naučno ministrstvo šulverajnski šoli na Pragerskem. — Iz Gradca. Porotno sodišče je obsodilo nekega Siegfrieda Ravenegga iz graščine Draga pri Litiji zaradi številnih goljufij na triletno težko ječo. Mož je bil nekaj časa uradnik v Bosni, kasneje se je preselil v Gradec in je tržil z znamkami. Zapravil je najprej vse premoženje svoje žene v znesku 80.000 kron, kasneje pa še veliko tisočakov, ki jih je dobil iz kavcij svojih prodajalk. Denar je zapravil s kupljivimi ženskami. — Iz Ptuja poročajo, da je daroval cesar za uboge pogorelce v Sv. Kungoti 4000 K iz svojih zasebnih sredstev. Tozadevno prošnjo je pri cesarju toplo priporočal štajerski namestnik grof Clary. Vladarjev velikodušni dar bo pogorelcem pomagal iz najhujše stiske. — Iz Hrastnika. Tu so prijeli orožniki nekega dr. Rolfa Baerna, ki je izvršil mnogo sleparij in drugih zločinov. Baerani je češki renegat z Moravskega; vidi se, da renegati nikoli niso kaj prida.

PRIMORSKO.

Nov poštni urad se je otvoril s 1. dec. v Marčani pri Vodnjanu v političnem okraju puljskem.

Na tržaški pošti aretirana Kranjica. 29. nov. zjutraj so aretirali na tržaški glavni pošti 19 letno služkinjo Katarino Švarcovo z Jesenic, pristojno v Bistrico. Švarcova je okradla svojo gospodinjo Fuerstovo in pobegnila v Trst. Izvedeli so za njen poste restante naslov, pod katerim je dobivala pisma v Trst. Na zahtevo ljubljanskega deželnega sodišča je pri izročitvi pisma jo aretiral na pošti policaj. Švarcovo so prepeljali v Ljubljano.

Ponesrečen beg v Ameriko. 29. nov. so aretirali na krovu ameriškega parnika "Cesar Franc Josip I." 41 letnega E. Tosiča iz Knina, malo, predno je parnik odplul. Aretacija se je izvršila na brzojavno ovadbo kninskih oblasti, ki so javile, da je izvršil Tosič v Kninu umor in da je pobegnil proti Trstu, od koder namerava pobegniti v Ameriko. Tosič je na policiji dejanje priznal.

Strašne razmere v tržaški bolnišnici. Dve kmetici iz Podrage na Vipavskem sta šle k goriškem zdravniku dr. Gattorni — Italijanu. — Mož je bolnici preiskal in odredil, da naj gresta takoj v bolnico v Trst. Ko sta dospeli v Trst, sta vzeli s sabo neko spremljevalko, ker sta sami laškega jezika nezmožni. Tržaški zdravnik, baje dr. Grisotto je ženski s strašno nevoljo preiskal, eno meni nič tebi nič odslovil, drugo pa obdržal v bolnici 8 do 10 dni. Strašno se je znosil nad spremljevalko bolnih žensk, češ zakaj mu vodi v bolnico bolnice, ki ne znajo italijanski, kajti vedeti bi morala, da brez italijanščine v bolnici nič ne opravi. Na krepek odgovor spremljevalke, ki je kot zdravniku odločno pojasnila njegove dolžnosti, je brezobzirni Italijan utihnil in rekel samo, da naj gredo oni bolniki, ki imajo denar — kmetica je namreč kar naprej vse plačala, v zasebno oskrbo, češ da on za take ljudi nima časa.

Ukradena pošiljatev zlata.— V dveh zabojih mesto zlata svinec. Tržaški parnik 'Heluan' je naložil pred kratkim 40 zabojev zlata. Zlato je bilo namenjeno v Aleksandrijo. Kot odpošiljalci so bile označene razne angleške banke, kot adresat pa egiptovske banke. Ko so zaboje v Aleksandriji izložili, so našli v 38 zabojih res zlato, v dveh pa svinec. Pečati teh dveh zabojev so bili nedotaknjeni, teža je popolnoma odgovarjala označeni teži v spremnih listih. V obeh zabojih bi bilo moralo biti 10 tisoč funtov zlata v vrednosti 240.000 kron. Kje se je izvršila defravdacija, še ni znano. Uvedena je obsežna preiskava, ki pa do sedaj ni odkrila nobenih sledi predrznih tatov.

Mali oglasi.

Ivana Pelan, tajnica.

Službo išče 18-letno dekle pri kaki slovenski družini za opravljanje hišnih del. Vincenc Badalich, box 289, Nottigham, Ohio. 100

POZOR!

V sredo se vrši seja društva "Triglav" ob 8. uri zvečer v Knausovi dvorani. Društvo ima na vrsti jako važne predloge, in so člani torej prošeni, da se udeležijo v obilnem številu.

Ali imate mogoče pohištvo naprodaj? Ali bi radi prodali? Denite mali oglas v "Ameriko", in pohištvo bo kmalu prodano.

Pri nas plačate lahko vse račune za plin. Prihranite si pot in odstotke.

V najem se oddajo stanovanja na 677-679-683-685 E. 160th-st, med St. Clair-av in tovarno Lake Shore. Za 5 sob zgoraj $8, za 5 sob spodaj mesečno $10. Sobe so nanovo papirane in slikane, tudi očiščene vsega mrčesa. Notri ni ščurkov ne stenic. Vprašajte 1316 Schofield bldg. 101

Dekle dobi takoj službo če vpraša pri L. Grossman, 589 E. 102d-st. 100

Lepa prilika za trgovino. V najem se da saloon s petimi sobami, 5703 St. Clair-av. Posebni poboljški za pravega moža. Schoenhofen Brewing Co., 3843 Superior-av. Tel. North 1001, Cuy. Central 2281. 100

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam članicam dr. Srca Marije (staro), da se vrši 19. decembra izvanredna seja, pri kateri se volijo nove uradnice za leto 1913. Prošene ste torej vse sestre imenovanega društva, da pridete v največjem številu na sejo in vsaka sestra naj dobro premisli, koga bo volila, da ne bo nepotrebnih besed po javnih prostorih. Osebno sovraštvo naj ostane zunaj, delujmo za napredek društva. S sestrskim pozdravom,

PRATIKE.

V zalogi imamo pratike, katere prodajamo 10c komad, po pošti 12c. Kdor jih več naroči dobi popust.

Deklica dobi delo v hotelu, mora znati angleško. Najboljša plača. Vpraša se na 6107 St. Clair ave, (102)

POZOR!

Rojaki večkrat se sliši, da se je eden ali drugi ponesrečil, mu je pogorela hiša ali drugo blago, pa ni bil zavarovan, da družba neče nič plačati, in večkrat se sliši govoriti, da je to amerikanski humbug. Toda to ni res, ker družba dobro ve, da jo lahko sodnijsko primorate do plačila, ako je zavarovalna polica pravilno narejena. Če pa ne, je krivda zastopnika, ker na vsaki polici so pravila. Če je vse pravilno narejeno, ste gotovi, da dobite odškodnino, ako vas doleti nesreča. Zavarujte se pri **Joseph Zajc, 1378 E. 49th St. Tel. Central 6494 R** (100)

Dvoje stanovanj se odda v najem na 70. cesti. 4. sobe, plin in voda. Samo $10. na mesec. Vprašajte na 6914 St. Clair Av. Stanovanja so na 825 in 827 E. 70th Str. (101)

Soba se odda v najem s hrano vred. Poizvejte na 5523 Carry Ave. (100)

Soba se odda v najem, jako prijazna, za enega ali dva človeka, brez hrane. Poizvejte v našem uredništvu. (99)

POZOR MOŽJE.

Prvi slovenski trgovec vshodno od 55. ceste na St. Clair ave. Naznanjam, da sem kupil od naj boljših tvrdk veliko zalogo modernih in trpežnih čevljev. V zalogi imam tudi vsakovrstne moške potrebščine po najnižjih cenah. Se priporočam in zagotavljam, da bo vsak odjemalec ki pri nas kupi, najbolje postrežen. (12)

LOUIS GORNIK,
5823 St. Clair Ave.

Ne pozabite zgorejšnjega naslova.

CANDLER'S COAL CO.

Tu si lahko prihranite denar pri premogu, pesku, pepelu in opeki. Imamo tudi vozove na razpolago za vsa prevažanja. Telefonirajte Park 209 W. Naš urad je 16311 Saranac Rd. Collinwood, Ohio. "Brick Yard". (4)

SVARILO.

Vsem odjemalcem prejšnje Lampetove mesnice naznanjam, da nima nihče drugi oblastvene pravice pobirati dolgove, kakor edino Frank Lunka, ki je uslužben pri Gornik in Temistokle, 672 E. 152nd St. Collinwood. Opozarjam in prosim torej rojake, da plačajo samo njemu, Fr. Lunki dolgove in nikomur druzemu, ker nobeno drugo plačilo ne bo priposnano. (100)

Austro-Americana S. S. CO.

Direktna vožnja med New Yorkom in Avstro-Ogrsko

NIZKE CENE.

Fina podvorba, električna luč, izvrstna kuhinja, prosto vino, kabine tretjega razreda na ladiji Kaiser Franz Joseph I. in Martha Washington. Govorijo se vsi avstrijski jeziki.

Kompanija ima sledeče dvovijake: Kaiser Franz Joseph I., Martha Washington, Laura, Alka, Argentina, Oceania, in nove ladije se še delajo. Za vse podrobnosti se obrnite na generalne agente.

Phelps Bros. & Co.

2 Washington St. New York, N. Y.

ali pa na priznane agente v Z. D. in Canada

ROOSEVELT IMA

lepe zobe, radičesar jih kaže, ko se smeje. Ali vas je sram pokazati svoje? Ali pokrivate usta z roko, kadar se smejate? Če je tako, bi vas rad videl. Slabi zobje veliko pomenijo, kakor slab želodec, slaba sapa, glavobol, upljiv na oči, rak na jeziku, gnjiloba ustnic, pege na obličju in več drugih boleznij. Tudi zastrupljenje krvi nastane. Moje cene so najnižje v Clevelandu za izvrstno delo. Z vsakim delom gre desetletna garancija. Samo pošteno delo je pri nas. Nizke cene. Drugi zahtevajo do 50% več. Prosta preiskava, ženska postrežba, govorimo v različnih jezikih. Vaš soseď je najbolje spričevalo za nas. Noben slučaj ni pretežaven za mene. Zdravstveni urad. Prvi slovenski zobozdravnik v državi Ohio. Ne poslušajte posnemalcev, ki vas lahko presleparijo. Glejte, da pridete v slovenski urad.

Dr. A. A. Kalbfleisch
White Cross zobozdravnik.
6426 St. Clair-av.
Odprto od 8. do 8.

Najnovejše za rojake

Jedini naš rojak v Ameriki je dobil priznanje od vlade iz Washingtona, da ima najboljša zdravila kakoršnih še ni bilo. Alpen tinktura, od katere v 3 dneh prenehajo lasje izpadati in v 6 tednih lepi, gosti lasje popolnoma zrastejo in ne bodo več izpadali in ne siveli. Alpen pomada, od katere moškim v 6.tednih krasni brki in brada popolnoma zrastejo in ne bodo odpadli in ne siveli. Revmatizem, kostibolj, trganje v rokah nogah in križicah, vam v 14 dneh popolnoma odpravim. Vsakovrstne rane opekline kurja očesa, bradovice, potne noge, ozebline in vse druge slične bolezni se pri meni hitro ozdravijo. Cenik pošljem zastonj ali pa pridite osebno.

JAKOB WACHČIČ,
1092 E. 64 Street.
CLEVELAND, OHIO.

Pošteni fantje se sprejmejo na hrano. Vprašajte pri Mrs. Ivana Grdina, (Jakob Grdina) 5401 St. Clair Ave. vogal 54. ceste. (97

POZOR!

Službo dobi razumen mlad mož, ki bi se rad naučil lekarskega posla. Mora govoriti, brati in pisati angleško ali nemško in slovensko. Vprašajte pri E. A. Schellentrager, 3361 St. Clair Ave. (99)

Največja Slovenska trgovina IN POGREBNI ZAVOD

Razdeljena v dva dela in v polni meri s najfinejšimi priponočnimi preskrbljena. Trgovina za nakup pohištva, orodja, premog, peči, barve, stekla in druge. Pogrebni zavod je z najfinejšimi priponočnimi preskrbljen. Mi preskrbujemo najlepše sprevode v zadovoljnost ljudij, zakar imamo brez števila zahval. Za vsaki slučaj imamo dve ambulance in fine kočije. Trgovina odprta noč in dan. Se priporočam vsem Slovencem in slovenskim društvom.

Tel. Princeton 1381 Bell East 1881 **A. GRDINA,** TRGOVEC in POGREBNIK, 6127 ST. CLAIR AVENUE.

Skoro vsakdo rabi plin.

Skoro vsaka družina v Clevelandu rabi plin, v hiši in trgovini.

Zakaj?

Ker plin je cenejši kot premog ali les,
ne dela nesnage v hiši,
se hitro prižge in ugasne,
hrani denar, čas in udobnost.
Če ne rabite plina, pridite v naš urad in povejte, kaj hočete imeti.

The East Ohio Gas Company
1447 EAST 6th STREET

Za božične praznike.

Priporočamo se vsem našim prijateljem in rojakom v nakup našega naturnega domačega vina kakor tudi žganja.

Znižane cene.

Za vsako naročilo od eden galon naprej. Pri večji naročbi znaten popust.

Pristni tropinjevec sodček 5 galonov	$13.50
Pristni drožnik sodček 5 galonov	$13.50
Pristna slivovka sodček 5 galonov	$13.50
Francoski konjak sodček 5 galonov	$13.50

VINA:

Domače naturno rudeče vino sod 50 galonov	$22.50
Domače naturno rudeče vino sod 50 galonov	$30.00

Ako bi kateri od rojakov rad zvedel cene drugih pijač katere niso tukaj priobčene, prosimo naj se pismeno na nas obrne. V zalogi imamo vse kar kdo rojakov želi po najnižji ceni. Za obila naročila se priporoča:

Prva Slovenska družba
THE OHIO BRANDY DISTILLING CO.
6102-04 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

JOSIP ŽELE, SLOVENSKI POGREBNIK IN TRGOVEC.

Priporoča se slovenskemu občinstvu, da ga poseti ob vsaki priliki. ¶ Pogrebni zavod je izvrstno preskrbljen z najfinejšo opravo in finifi kočijami. ¶ Zaloga pohištva, železnine, posode, barve stekla itd. Oprto noč in dan.

JOSIP ŽELE, 6108 ST. CLAIR AVE.

JOHN GORNIK, SLOVENSKI KROJAČ 6105 St. Clair Ave.

Priporočam se vsem rojakom v nakup lepih, modernih in trpežnih jesenskih in zimskih oblek ter sukenj. Prodajam obleke po meri in že narejene. Priporočam se slavnim društvom v napravo uniform in izvršujem vsa druga krojaška narečila. Priporočam tudi svojo veliko zalogo vseh moških potrebščin.

Edini založnik vseh sokolskih potrebščin.

Tel. Princeton 2402 W. SVOJ K SVOJIM!

Notre Dame de Paris.

Roman iz 15. stoletja po zgodovinskih zapiskih.

FRANCOSKO SPISAL VICTOR HUGO.

ZA "CLEVELANDSKO AMERIKO" PRIREDIL L. J. P.

In vendar pripuščaš, da umre, ona, kateri si dolžan življenje, ona, krasna, ljubeznjiva, častita, skoro ravno tako potrebna svetlobi zemlje kakor solnce samo. Dočim ti, pol norec pol čarovnik, zeljnata glava, ki se ti zdi, da znaš hoditi in misliti, ti boš živel še nadalje z življenjem, katero si ukradel njej, ti, ki si tako nepotreben kot sveča opoldne. Ne, ne, imej sočutje Gringoire; bodi velikodušen. Ona ti je pokazala vzgled."

Duhovnik se je razgrel. Gringoirt ga je sprva neodločno gledal; naenkrat pa je postal mehkejši, končno pa naredi tak obraz, kakor novorojeni otrok, ki je dobil krče.

"Patetični ste," reče, ko si otrne solzo. No, premisliti si hočem. Neumna je vaša misel!" In ko preneha za trenutek, pristavi: "No in, kdo ve, če me bodejo v resnici obesili. Ko me bodejo tam zgorej v majhni celici zapazili tako čudno oblečenega, v kapi in kiklji, se bodejo samo smejali. No in, če me že obesijo, saj je smrt na vislicah ravno taka kot kakšna druga, smrt, ki ni riba niti meso. Veličastno je umreti, ko je človek enkrat živel."

Duhoven ga prekine: "Ali sva torej zmenjena?"

Gringoire molči.

"Z Bogom torej," pravi arhideakon, "zopet te najdem."

"Prav nič si ne želim, da me ta adut zopet najde," misli Gringoire, ko teče za Klavdijem. "Stojte, gospod arhideakon, nobenega sovraštva med starimi prijatelji. Vi se zanimate za to deklico, za mojo ženo, prav je tako. Dali ste mi načrt, kako se jo reši, meni ste pa nastavili zanjko za vrat. Pravkar sem pa dobil drugo kapitalno idejo. Če iznajdem tako metodo, da izvlečem deklico iz mreže, ne da bi jaz riskiral svojega nosu, kaj bi vi rekli k temu? Ali bi bili zadovoljni, ali moram biti jaz na vsak način obešen?"

Duhoven je bil tako razburjen, da si je potrgal gumbe na svoji obleki. "Večni klepetač, kaj pa misliš sedaj?"

"Da," nadaljuje Gringoire, ko govori sam s seboj in se prijemlje za nos, "tako je. Ona je priljubljena pri lopovih. Dvignili se bodejo pri prvem migljeju. Ničesar ni lažjega. Napad. In v zmedi je odnesejo. Jutri zvečer... nič bolj jim ne bo prijalo."

"Kakšen je tvoj predlog! Daj, da slišim!" kriči razburjeni duhoven.

Gringoire se pa slovesno obrne proti njemu. "Pustite me, jaz skladam načrte. Čudovito! Mora se posrečiti na vsak način."

"Toda kakšna sredstva imaš?" vprašuje Klavdij z jeznim glasom. Obraz Gringoirea se je pa svetil zadovoljstva.

"Pojdite sem in nastavite uho. Prav fina bomba je, ki nas bo vse skupaj izvlekla iz zadrege. Pri svetih nebesih! Priznati se mora, da jaz nisem norec. No in, ali je mala koza pridekici?"

"Da."

"Mislili so tudi njo obesiti, kaj ne?"

"Kaj mene to briga?"

"Da, mislili so. No, saj so šele zadnji mesec obesili neko svinjo. Rablju je to zelo povšeči, ker potem meso povžije. Da bi obesili mojo lepo Djali! Uboga, majhna kozica!"

"Prokletstvo nad tebe!" kriči don Klavdij. "Ti sam si rabelj. Kakšen načrt, tepec, si si zmislil, da jo rešiš? Ali moram vleči tvoje misli s kleščami iz tebe?"

"Le počasi, mojster, povedati vam hočem."

Gringoire se sklone k ušesu arhideakona in šepeta precej časa; prej pa se je obrnil s pogledom na vse strani ulice, če kdo prihaja. Ko je končal, zgrabi don Klavdij za njegovo roko in reče mrdo: "Dobro! Jutri!"

"Jutri," ponavlja Gringoire. Arhideakon odide v en kraj, Peter v drugi. In ko tako koraka, govori sam s seboj: "Redek dogodek je to, mojster Peter Gringoire. Pa kaj hočem. Lastovke preplavajo ocean, in majhen možak lahko nese dorasłega bivola na svojih plečah."

Drugo poglavje.

Postani vagabund.

Ko se arhideakon vrne v samostan, dobi svojega brata Ivana pri vratih svoje celice. Mladič se je za časa bratove odsotnosti zabaval s tem, da je risal na zid bratovo sliko, katero je še olepšal z velikanskim nosom.

Don Klavdij je komaj pogledal Ivana; njegove misli so bile drugje. Veseli obrazni izraz Ivana, ki je tolikokrat razveselil resnega in zatopljenega brata Klavdija, sedaj nikakor ni bil zmožen prebuditi brata iz njegove zamišljenosti.

"Brat," reče Ivan boječe, "prišel sem, da te vidim."

"No in kaj potem?" odvrne arhideakon, ki je komaj dvignil oči proti bratu.

"Gorje, brat, veliko vzroka imaš, da bi mi rekel: Ivan, ne ostajaj zunaj ponoči, ne lenuhari, kakor zavrženi osel. Ivan, udaj se kazni svojega mojstra. Ivan, pojdi vsak večer v kapelo, kjer zmoli očenaš. Oh, kako dobri nauki so bili to!"

"In kaj še?"

"Brat, pred seboj vidiš grešnika, nesrečnega, kriminalnega zločinca. Moj dragi brat, hudo sem kaznovan, ker nisem poslušal tvojih naukov. Vsemogočni Bog je pravičen. Dokler sem imel denar, sem bil vesel, sem plesal v neumno veselje, vse je prešlo. Ljudje se spogledujejo nad menoj na cesti. Žalost in upniki me preganjajo."

"Kaj še?" reče arhideakon.

"Res, moj dragi brat, rad bi se vrnil v bolje življenje. Prišel sem k tebi ves potrt. Skesan sem. Priznam mojo krivdo. Rad bi se podal v samostan, tako mi je žal mojega življenja... Toda nimam niti peresa, niti črnila, ne papirja ne knjig. Vse to moram kupiti. Raditega pa silno potrebujem nekaj denarja, in prišel sem k tebi, dragi brat, z žalostnim srcem."

"Ali je to vse?"

"Da," reče dijak. "Nekoliko denarja."

"Jaz ga nimam."

"Dobro torej, dobri brat," odvrne Ivan z resnim pogledom, "prav žal mi je, ker ti moram povedati, da sem dobil izvrstne ponudbe od drugih stranij. Torej mi nečeš dati denarja?"

"Ne."

"Torej postanem lopov!"

"Postani lopov!" odvrne mrzlo arhideakon.

Ivan se malo priklone in žvižgaje odide po stopnjicah. V trenutku pa, ko koraka po hodniku samostana, pod oknom celice svojega brata, čuje, kako se okno odpre, in ko se ozre kvišku, vidi postavo svojega brata. "Poberi se!" kriči don Klavdij, "to je zadnji denar, ki ga dobiš od mene."

V istem času pa vrže duhoven proti Ivanu debelo in težko mošnjo, ki udari Ivana na glavo, da dobi velik rog. Ivan pobere denar, zadovoljen in mrmrajoč kot pes, ki je dobil najbojšo kost.

Tretje poglavje.

Il Alegro.

Naš čitatelj se mogoče še spominja, da je bil prostor, kjer so imeli berači in lopovi svoja stanovanja, obdan okoli in okoli z velikim zidom, ki se je pa že na več krajih začel močno podirati. Vagabundi so spremenili neki stolp pri obzidju v prostor za zabavo. Spodaj so imeli krčmo, gorenji prostori so pa služili drugim namenom. Ta stolp je bil prvo in največje zbirališče vagabundov. Bil je podoben velikanskemu čebelnaku, pri katerem so bučele odhajale in prihajale noč in dan. Zvečer, ko je vse drugo spalo in počivalo, ko je utihnilo razburkano življenje tatov in potepuhov, si lahko velno spoznal veseli stolp, ker tam je vladalo kričanje in veselje.

V kleti je bila krčma. Nekega večera, ko so zvonovi po vseh pariških zvonikih naznanjali večerno uro, bi mestni stražniki lahko opazili, da vlada v stolpu večji nemir in krik. V stolpu je bilo več gruč ljudij, ki so se pogovarjali med seboj s pritajenim glasom, kot bi kovali kak važen načrt. Tupasem je kak adut brusil in pregledoval svoje orožje.

Med vso to pisano množico, ki se je drenjala, pripravljala in pogovarjala v velikem prostoru, je sedel pri peči filozof, vtopljen v razmišljevanje, držeč svoje noge v pepelu. Bil je Peter Gringoire.

"Dajte, hitite, oborožite se! V eni uri se napotimo!" pravi Klopin Trulefu svojim ljudem.

Dva igralca s kartami sta se baš igrala. "Adut," pravi eden izmed debelejših, "zaznamovati te hočem s palico. Vedel boš, kdaj si hotel mene goljufati."

"Uh!" grmi neki Normanec, "natlačeni smo tukaj kakor svetniki v nebesih."

"Sinovi moji," reče egiptovski vodja svojim poslušalcem, "francoske čarovnice gredo na ples brez metle ali brez kakega druzega predmeta; samo nekaj magičnih besed rabijo. One v Italiji imajo vedno kozo, ki čuva pri njih vratih. V zrak pa hodijo skozi dimnik."

Nad vsemi se pa razlega kričanje mlageda vojaka, oblečenega v železju. "Hura, hura!" kriči, "prvič grem danes v boj. Dajte mi kaj pijače. Prijatelji, moje ime je Ivan Frolo, gospod sem. Bratje, na čudno ekspedicijo gremo. Hrabri adutje smo! Oblegali bodemo cerkev, razdrobili vrata, odnesli gospodično, rešili jo sodnikov, rešili jo duhovnov, škofa zažgemo v njegovi palači, no, in vse to naredimo prej, predno more navaden meščan pogoltniti krožnik juhe. Naš vzrok je pravičen. Oplenili bodemo Notre Dame, to je res. Obsodili bodemo Kvasimoda. Ali poznate Kvasimoda, gospodje in gospe? Ali ste ga videli, kako zvoni z velikim zvonom? Pri Bekcebubovih rogovih, veličastno je to, kakor da je hudič v družbi z demonom. Povem vam, prijatelji, da sem jaz rojen vagabund. Dobro vzgojo sem imel, pa sem zapravil vse premoženje. Moj oče je želel, da postanem častnik, moja mati me je pa želela videti kot prošta, moja teta kot odvetnika, moj stari oče kot pronotarja pri kralju, no, jaz sem si pa izbral poklic vagabunda. Povedal sem to svojemu očetu, toda on me je udaril v obraz, moja mati je začela jokati — uboga stara gospa —! Dragica, premenjajmo vino, še nekaj denarja mi je ostalo."

Medtem se je pa nabralo več vagabundov okoli šolarja, ki so z veseljem poslušali njegovo šalo. Pričel je peti, dokler konečno ni vzkliknil: "Haj, ti, zlodjevi krčmar, daj mi kaj večerje!"

Ljudje naokoli so se oboroževali, šepetali med seboj in govorili:

"Uboga Esmeralda," reče neka ciganka. "Naša sestra je. Oprostiti jo moramo."

"Ali je še vedno v Notre Dame?" vpraša neki judovski barantač.

"Da, zlodja, še je."

"Dobro torej, tovariši," kriči barantač, "naprej k Notre Dame! Čim prej, tem bolje. V kapeli sv. Fereola sta dva kipa, eden sv. Antona, drugi sv. Janeza Krstnika. Oba sta iz čistega zlata, skupaj tehtata sedemnajst mark, petnajst esterlingov. Jaz dobro vem za to, ker sem po poklicu zlatar."

Med takimi pogovori pa je Klopin Trulefu razdelil orožje med svojo množico. Zdajci se približa Gringoireu, ki je bil videti precej zamišljen. "Prijatelj Peter," reče tuniški kralj, "kaj zlodja pa premišljuješ?"

Gringoire se pa obrne proti njemu z melanholičnem nasnom. "Prijatelj sem ognja, dragi gospod," reče, "ne samo raditega, ker ogreva naše noge in kuha našo juho, pač pa raditega, ker ima iskre. In te iskre so cel svet."

"Grom in smrt, če bi te razumel," grmi tuniški kralj Klopin Trulefu. "Ali veš koliko je ura?"

"Ne jaz."

Klopin se pa obrne k egiptovskemu vodju. "Tovariš Matija," reče, "kmalu bo čas za nas. Sporočano mi je, da je kralj v Parizu."

"En vzrok več, zakaj naj takoj iztrgamo našo sestro krempljem Pariza." odvrne egiptovski vodja.

"Tako je prav," reče Klopin Trulefu. "Sicer pa pridemo zlahka tja. V cerkvi ne bo upora, ker ni nikogar tam. Kanoniki so vsi zajci, mi smo pa močni. Uradniki parlamenta pa bodejo jutri gledali, ko ne bo ptice v kleti. Pri papeževem nosu, ne bodo jo obesili lepe deklice."

Po teh besedah pa Klopin odhiti iz gostilne. Kmalu se pa vrne in zakriči: "Polnoč je!"

Po tem znamenju, ki je učinkovalo na množico, kakor povelje polkovnika na vojake, se zakadi vsa oborožena in neoborožena četa moških, ženskih in otrok iz gostilne in dvorišča. Luna je bila zasenčena od blakov. Zbirališče potepuhov je bilo precej temno. Niti ene luči ni videti. Vsi so govorili jako tiho med seboj. Klopin skoči na kamen. "V vrste, možje Kanta!" kriči. "V vrste, cigani!" Šum se vname med množico Neizmerna množica se postavlja v kolone V nekaj minutah že zopet zakriči Klopin. "Tiho korakajte po cestah! Nihče ne sme prižgati baklje, dokler nismo pri Notre Dame. Naprej!"

Nekaj minut pozneje pa so že pobegnili mestni stražniki pred silno množico, ki se je pomikala po cestah, med vijugastimi ulicami naprej proti sredini mesta.

Četrto poglavje.

Zloben prijatelj.

Iste noči Kvasimodo kar ni mogel spati. Pravkar je zadnjič obkrožil cerkev, kakor je delal vedno. Niti opazil ni, da v trenutku, ko zaklepa vrata, je smuknil mimo arhideakon, niti ni opazil nasmeha na njegovem licu. Don Klavdij je bil to noč bolj zatopljen v misli, kakor navadno. Odkar se je pripetil oni nočni dogodek v celici Esmeralde, je bil arhideakon jako surov s Kvasimodom, toda kljub temu, da celo kljub udarcem, ki jih je prenašal Kvasimodo od arhideakona, ni moglo ničesar spremeniti njegove udanosti in ponižnosti do duhovna. Od arhideakona si je dal dopasti vse, zlorabo, grožnje, udarce, ne da bi mrmral, ne da bi se pritoževal. Le včasih je strahoma opazoval arhideakona, ko je prihajal po stopnjicah stolpa, ker se je bal, da gre k ciganki, česar pa se Klavdij Frolo sedaj ni več drznil.

One noči torej, ko je Kvasimodo še enkrat pogledal po svojih znovonih, katere je zadnje čase tako zanemarjal, je stopil na vrh zvonika; s seboj je imel prižgano svetilko, katero je pa dobro zakril. Na vrhu stolpa začne gledati po mestu Parizu.

Noč, kakor smo že rekli, je bila silno temna. Pariz tedaj ponoči sploh ni bil tako razsvetljen kot je danes; pred očmi našega Kvasimoda se je kazala samo debela črna masa, tupatam presekana po reki Seine.

Dalje prihodnjič.

Kako se išče posojilo.

Prvi dijak: "Prijatelj! Ali potrebuješ denarja? Le odkrito povej, nič se ne sramuj!"

Drugi dijak: "Hvala Bogu, denarja imam sedaj zadosti!"

Prvi dijak: "Bodi torej tako prijazen in posodi mi deset kron!"

Slovensko-Amerikanski

KOLEDAR

za leto 1913.

je izšel ter je dobiti za 30¢ s poštnino vred. — Koledar je obsežen in ima več slik ter mnogo zanimivosti. Dobite je

pri SLOVENIC PUB. CO.

82 Cortlandt St. New York,
6104 St. Clair Av. Cleveland, O.

LAUBOV GOLDEN ROD KRUH

je narejen v pekarni tako čist, kakor od vaše matere, draga gospa. Okusen kruh, vsak hlebec zavit v papir. Vsi grocerji.

The Jacob Laub Baking Company

4919 LORAIN AVE.

Dobro delo po nizkih cenah

Naše delo je izvrstno naša postrežba je boljša naše cene so vedno nizke.

Oba telefona: EAST 3625 L. CENT. 6646 K.

Pridemo iskat in pripeljemo na dom.

Frank's E. 55TH ST. & ST. CLAIR AVE. DRY-CLEANING & DYEING.

IZDELUJEMO NOVE OBLEKE PO PRAVIH CENAH.

F. H. MERVAR,

1336 EAST 55th ST.

Cuy. Telefon Wood 58

Harold E. Emerich,

javni notar

Zavaruje proti ognju. Prodaja hiše in lote.

16205 St. Clair Ave., Cor. Holmers, COLLINWOOD

J. S. Jablonski,

SLOVENSKI FOTOGRAF.

6122 ST. CLAIR AVE. N. E.

Izdeluje slike za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po najnovejši modi in po nizkih cenah. Za $3.00 vrednosti slik (en ducat), naredimo eno veliko sliko v naravni velikosti zastonj. Vse delo je garantirano.

Prodaja vsakovrstne cigarete.

SLOVENSKA DVORANA,

MIHAEL SETNIKAR,

6131 ST. CLAIR AVE.

Tel. Princeton 1044 L.

Priporoča rojakom in društvom prvo slovensko dvorano v Clevelandu za veselice, igre, za poroke in krstne slavnosti kakor tudi za vse druge prilike. Priporoča svoj dobro urejeni saloon. Svoj k svojim!

ZDRAVJE IN VESELJE!

Elektrika prinaša to vsemu človeštvu.

Ali ste zdravi in veseli? Če ne, ali ste voljni žrtvovati $2.00, da poizveste, kaj vam manjka in kako postanete zopet močni in zdravi?

Po celem svetu so prišli slavni zdravniki do spoznanja, da zdravila sama brez druge pomoči ne morejo ozdraviti bolezni in bolečin, torej dajejo svojim bolnikom vedno manj zdravil. Predno se začne zdraviti bolnika, morate najprvo vedeti, kako je bolan, kaj je vzrok bolezni. To se pa lahko zgodi s pomočjo največje zdravniške iznajdbe tega stoletja, s čudovitimi X žarki, skupaj z analizo urine in krvi.

Naš laboratorij je posebno pripraven za take obširne in znanstvene preiskave, da lahko pozitivno spoznamo vzrok vaše bolezni, in ko najdemo vzrok, lahko zdravimo z zboljšano metodo, ker imamo vse moderne električne priprave, kot statiko, vibriranje, ozon, X žarke in drugo za zdravljenje kroničnih boleznij. Mi se ne oziramo na zdravila in pilule, o katerih se dvomi, če prinesejo zdravje.

Velika zdravilišča kot Karlove Vari, Nauheim, Mt. Clemens Hot Springs in druga imajo čudovite aparate za zdravljenje kroničnih boleznij. Toda ni več potreba, da zapustite dom in potrošite toliko denarja, ker v naših velikanskih uradih imamo vsak aparat, znan zdravniški umetnosti, in zdravili smo že na tisoče slučajev zadnjih 17 let z velikim uspehom. Lahko pridete k nam in z neprevelikimi stroški se lahko tukaj zdravite kot v velikih zdraviliščih.

Onim, ki trpijo in potrebujejo zdravljenja, rečemo, naj ne odlašajo, ker to je nevarno. Zima je tu, mraz, ki vam lahko vzame še tisto moč, ki jo imate.

Za nedoločen čas vam ponudimo preiskavo telesa z X žarki, z mikroskopom in kemično analizo za svoto $2.00.

Povedali vam bodemo, če morete ali ne morete biti ozdravljeni, tudi koliko vas bo veljalo in kako se morate zdraviti, da ste zopet zdravi in veseli.

DR. L. E. SIEGELSTEIN,

746 Euclid Ave. blizu 9. ceste.

Uradovne ure od 9. zjutraj do 4. popoldne. Od 7. do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10 — 12.

NAJBOLJ OKUSNI KRUH!

Ali veste, kje ga dobite? Pri prvi slov. pekariji

FILIP PIRC,

1126 E. 68TH ST.

Sveži piškoti, sveže slaščice vsake vrste, posebnost pa je

TORTA ZA POROKO

Priporočam se vsem slovenskim društvom, posebno pa tudi ženinom in nevestam. — Naročila sprejemata tudi grocerja Spech in Samich na Glass ave.

KDOR HOČE DELA naj se naroči na najnovejšo knjigo.

Veliki Slovensko - Angleški Tolmač

da se bo lahko in hitro brez učitelja priučil angleščine. Knjiga obsega slov. angl. razgovor za vsakdanjo potrebo, navodila za angl. pisavo, spisovanje angleških pisem in kako se postane amerikanski državljan. Vrhutega knjiga ima dosdaj največji slov. angl. in angl. slov. slovar. Knjiga trdo in okusno v platnu vezana (nad 423 strani) stane $2.00 in se dobi pri:

V. J. KUBELKA, 538 W. 145 St., New York, N. Y.

Edino in največje založništvo slov. angl. in raznih slov. knjig. Pišite po cenik.

OGENJ! Zavarujte se proti nezgodam! OGENJ!

Kje? Pri slovenskem zavarovalnem agentu **A. Haffner-ju**

Zavarujem hiše, pohištvo, stekleno šipe (plate glass) blago, skladišča (stock) vseh vrst, konje, vozove, ter sploh vse kar vam more kak tujec zavarovati.

POSEBNOST! Kadar se selite, ne pozabite premeniti naslova na zavarovalni polici, ker v slučaju ognja bi ne dobili odškodnino, isto velja tudi kadar oddaste posest komu drugemu. Da si pribranite pota in nepotrebnih sitnostij pridite k meni in jaz vam uredim vse potrebno in zastonj. Vse informacije glede zavarovalnine zastonj. Oglasite se pri meni prej ko oddaste zavarovalnino kakemu tujcu.

Se priporočam rojakom. — Na uradu Cleveland Trust Co. St. Clair in 40. ceste od 8. ure zjutraj do 5. ure zvečer.

A. HAFFNER, 6108 St. Clair Ave. v I. nadstropju.

ZASTONJ! ZASTONJ! ZASTONJ!

$1000.00 VREDNA BOŽIČNA DARILA

Popolnoma zastonj.

Brez pogojev. Vi hranite "register" kupone od vsega denarja, s katerim kupite pri nas blago od sedaj do božiča. Več jih imate, bolje božično darilo dobite. Darila lahko vidite sedaj v našem oknu prodajalne. Zahtevajte kupon pri vsakem nakupu.

A. AUERBACH,

Hardware, elektrika in orodje

5508 ST. CLAIR AVE.